

COMPETENȚĂ, ETICĂ ȘI RESPONSABILITATE ÎN PROFESIA DE AUDIT - DE LA TEORIE LA PRACTICĂ

DRD. CLARA-IULIA ZINCA (VOICULESCU)¹, DRD. ANGELA PETCU (BROJU)²

Rezumat

Actuala criză globală, în care scandalurile financiare s-au amplificat, a atras atenția asupra unor factori care ar putea fi atribuiți unor deficiențe în domeniul eticii profesionale. În timp ce codurile de conduită prezintă regulile și principiile ce trebuie respectate de fiecare profesionist în domeniul auditului, mediul de afaceri modern, în continuă schimbare și afectat de criza globală, pune auditorul în fața a nenumărate provocări; acesta este motivul pentru care este imperative necesar ca auditorul să respecte de fiecare dată cerințele etice, atenuând astfel riscul de audit și protejând imaginea entității auditate. Prin utilizarea de metode de cercetare adecvate, precum observarea neparticipativă, analiza documentelor, metode interpretative, lucrarea își propune să identifice principalii factori care ar putea afecta responsabilitatea auditorului în ceea ce privește etica, analizând totodată relația dintre etică și competențele tehnice ale auditorului.

Cuvinte cheie: etică, responsabilitate, competență, independență, obiectivitate

Clasificare JEL: M42, G01, G02

1. INTRODUCERE

Auditorii financiari joacă un rol extrem de important în societate ca urmare a faptului că oferă investitorilor încrederea necesară în situațiile financiare auditate.

Pentru a fi în măsură să ofere această încredere, auditorii trebuie să demonstreze în permanență competență și un comportament etic ireproșabil.

Societatea oferă autonomie profesiei de auditor, cu condiția ca întreaga expertiză să servească interesului public și ca membrii să adere la codurile de conduită ale profesiei.

Percy (Percy, 2007 *apud* Ali Mansouri, Reza Pirayesh, Mahdi Salehi, 2009, p. 17) identifică următoarele aspecte de care sunt interesați utilizatorii situațiilor financiare:

- Situațiile financiare reflectă realitatea;
- Companiile nu vor da faliment;
- Companiile au un sistem de control intern și de audit bine organizat și reglementat și sunt protejate împotriva fraudei și erorii;
- Companiile activează în baza regulilor și reglementărilor stabilite;
- Companiile vor fi administrate în mod responsabil și competent;
- Companiile adoptă o atitudine responsabilă în ceea ce privește factorii de mediu și sociali.

Calitatea auditului este factorul principal în procesul de audit. Fără calitatea auditului procesul de audit este lipsit de sens. Calitatea auditului depinde în mod direct de competența

¹ THE BUCHAREST ACADEMY OF ECONOMIC STUDIES, julia.voiculescu@gmail.com

² THE BUCHAREST ACADEMY OF ECONOMIC STUDIES, angela.broju@gmail.com

auditorului și de respectarea de către acesta a principiilor etice. Este necesar ca auditorii profesioniști să fie cât mai calificați în activitatea lor, altfel nu sunt în măsură să câștige încrederea publicului. Competența este dezvoltată prin educația formală, examenele profesionale, precum și prin participarea la cursuri de audit. Toate acestea contribuie ca auditorii să fie din ce în ce mai competenți în menținerea și atitudinii lor profesionale.

O particularitate esențială a auditorilor se referă la asumarea responsabilității de acțiune în interes public. Aceasta presupune asumarea responsabilității în ceea ce privește asigurarea conformității cu cele cinci principii fundamentale de etică: integritatea; obiectivitatea; competența profesională și atenția cuvenită; confidențialitatea; comportamentul profesional.

Etica și calitatea sunt componente esențiale ale succesului în profesia de audit, în vederea armonizării cerințelor pieței concurențiale, ale clientelei și reglementărilor din ce în ce mai solicitante. Din aceste motive, auditorul este în permanență subiectul unor întrebări referitoare la etică și în poziția de a lua una sau mai multe variante de decizii, care adesea se referă la riscul de bună imagine profesională.

2. COMPETENȚĂ ȘI CALITATE ÎN PROFESIA DE AUDIT

Este deja recunoscut faptul că succesul procesului de audit este, în mare măsură, condiționat de asigurarea independenței auditorului; altfel, gradul de încredere în opinia de audit este extrem de limitat.

Lipsa de competență determină auditorul să se bazeze în mod nejustificat pe managementul clientului în ceea ce privește întrebările adresate și evaluarea răspunsurilor. Se pune problema dacă, în aceste condiții, auditorul este capabil să deruleze cu succes angajamentul de audit.

2.1 Rolul auditorilor

Funcția de auditare finală a raporturilor financiare a existat încă înaintea publicării de către Luca Pacioli a metodei dublei înregistrări contabile în 1494. Auditorii și auditul își au originea în Italia și Anglia, în secolul al 13-lea (Brown, 1968).

Ceea ce diferențiază funcția de audit din zilele noastre de funcția de audit din vremea lui Luca Pacioli este că aceea din perioada contemporană se face obligatoriu de către autoritățile de reglementare ale organismelor financiare.

În orice caz, funcția de audit poate fi considerată ca având valoare adăugată doordacă publicul are încredere în procesul de audit, ceea ce conferă credibilitate situațiilor financiare auditate.

În această situație, obiectivul principal pentru auditorul financiar este reprezentat de calitatea auditului. Întrebarea care se pune este dacă există o relație pozitivă directă între competență și calitatea auditului.

2.2 Competența – cheia succesului în profesia de audit

Ca și în alte profesii, succesul în audit impune cunoștințe solide și competență în domeniul respectiv.

În perioada actuală se manifestă în mod pregnant nevoia de competență în audit și contabilitate, inclusiv de training adecvat și experiență, precum și experiența în toate aspectele activității de audit.

Acesta este și motivul pentru care profesia pune un accent deosebit pe programele de educație profesională în domeniul auditului și contabilității, pentru a asigura menținerea acestor informații cu privire la ultimele idei și tehnici în materie de audit și contabilitate. Este unanim acceptată necesitatea ca auditul să fie desfășurat cu diligență profesională cuvenită de către personal care are competență, training și experiența adecvată în audit.

